Z Á P A D O Č E S K Á U N I V E R Z I T A V P L Z N I
F a k u l t a f i l o z o f i c k á
Katedra germanistiky a slavistiky

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil student: Marko Geupel
Název práce: Komentovaný překlad vybraných publicistických textů

Oponoval: Ing. Zdeněk Vávra, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE:
Cílem bakalářské práce je podle formulace autora na s. 1 *„překlad dvou publicistických textů popisujících vlivy sociálních médií na psychiku člověka a záležitosti s tím spjaté“*. Příslušná témata jsou aktuální a společensky hojně diskutovaná, je tedy účelné texty s touto tematikou přeložit z německého do českého jazyka. Navzdory smysluplnosti tématu však bakalářská práce (zejména její teoretická část) vyznívá nedotaženě a do určité míry i nedostatečně precizně. Přes určitá pochybení, kterých se autor dopustil (zdůvodnění viz níže), byl však základní cíl práce splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:
Teoretická a praktická část nejsou v rovnováze, zejména vzhledem k poddimenzované části teoretické (s. 2-8). Přestože je překlad praktická disciplína, je standardním postupem předřadit vlastnímu překladu teoretickou základnu. Teoretická část představuje překlad jako činnost, věnuje se mj. překladatelskému procesu a podvojnosti překladu (kap. 2). Autor vychází ze tří standardních zdrojů české provenience (Knittlová/Grygová/Zehnalová 2010; Levý 2012; Vilikovský 2002) a z jednoho sborníku (Černíková/Fenclová/Horová 2014). Volba literatury měla být pestřejší, aby pokryla nejen překlad literární, ale i překlad odborný a publicistický (např. Hrdlička/Gromová: *Antalogie teorie odborného překladu* 2010; Mounin: *Teoretické problémy překladu* 1999). Protože jde o překlad z jazyka německého, měla se v seznamu literatury objevit minimálně jedna publikace zahraniční provenience (např. Koller: *Einführung in die Übersetzungswissenschaft* 2011; Albrecht: *Übersetzung und Linguistik* 2005). V zadání bakalářské práce se přitom zahraniční publikace objevovala: Kittel/House/Schultze: *Übersetzung*. *Ein internationales Handbuch zur Übersetzungsforschung* 2007. Oponent podotýká, že studenti byli v rámci překladatelského semináře informováni o možnosti zapůjčit si publikace z oblasti překladu přímo v katedrální knihovně. Z nedostatečné autorovy rešerše pak vyplývá strohé zpracování historie překladu (kap. 2.1), typů překladu (kap. 2.4) a vztahu myšlenky a výrazu (kap. 2.6), přičemž některé podkapitoly se skládají pouze z jednoho odstavce nebo dokonce jediné věty (kap. 2.6.2). Z toho plyne, že se v textu vyskytuje řada nevhodných zobecnění; např. v kapitole o formálním vyjadřování syntaktických vztahů (kap. 2.6.3) je na s. 8 uvedeno *„(…) pracují se spojkami a mění souvětí souřadná na podřadná. Podřadná souvětí se v překladu vyskytují více než v originálu*“. Syntaktická transformace při překladu z němčiny do češtiny ovšem zahrnuje i mnoho dalších postupů. Neobjevuje se zmínka o osobnosti překladatele, o metodách překladu ani o typech lexikální ekvivalence, ač autor konstatuje na s. 3: „*Jak už je výše zmíněno, důležitá je otázka ekvivalentnosti*“. Praktická část má lepší úroveň než část teoretická. Největší výtkou je zde ignorování konjunktivu I., přičemž jsou v češtině prezentovány informace jako obecně platné (s. 16, 19, 20, 22), zatímco v němčině jde o reprodukci tvrzení konkrétní osoby. Přeložené texty jsou na průměrné úrovni, občas se objevují neobratnosti: s. 10: *v rámci této studie to ukázalo*; s. 12: *rozvíjí se tolerance, která vede k potřebě konzumovat na internetu více*; s. 12: *zinscenované scény*; s. 13: *v době pandemie Corony se tato možnost stala ještě důležitější*; s. 18: *Každý, kdo používá platformy jako Instagram, se nemůže vyhnout obsahu s údajně bezchybnými lidmi;* s. 21: *mediální pedagog Schulzová* vs. s. 22: *mediální pedagožka a také matka.* Na některých místech je poznat syntax výchozího jazyka (s. 50: *Das werde nirgendwo vermittelt, weder Erwachsenen noch Kindern*): *„To se ale nikde neučí, ani dospělí, ani děti“* (s. 22). Glosáře obsahují relevantní pojmy, bohužel se objevují chyby v koncovkách: *Audiovisueller Reize; digitale Detox; Food-Influencern; Soziale Vergleich* (s. 25-26). Kap. 3.2.4 správně identifikuje překladatelské problémy, nicméně ne vždy je optimálně řeší (s. 30: *výbušné informace*; s. 32: *ostrý obsah*). Čtenář se nedozví, jak autor postupoval při řešení překladatelských problémů, jak využil internet, které paralelní texty studoval, se kterými experty překlad konzultoval, zda uplatnil další metody (modulace, adaptace, explikace atd). Lze se tedy jen domnívat, že překladatel postupoval intuitivně, na základě svého jazykového citu, což ale pro kvalitní překlad nestačí.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:
Práce je psaná v českém jazyce. Formátování je nejednotné, objevuje se zarovnání doleva i do bloku, řádkování je někde 1, jinde 1,5, aniž by oponent nalezl v tomto systém. U přímého citátu na s. 5 (definice substituce) chybí uvozovky. Na s. 3 je u jména autorky publikace uvedeno chybně *Černínová* místo *Černíková*. Nejednotné je uvádění tečky za závorkou se zdrojem, někde před, někde za (s. 3). Chybně se pracuje s uváděním zdrojů v rámci věty, např. „*(Knittlová, Grygová, Zehlanová, 2021, s. 16) zmiňuje 4 typy překladu:“* (s. 6). Chybně se po zkratkách *tj.* a *např.* začíná velkým písmenem (s. 6), objevují se překlepy (s. 4: *ikdyž*; s. 5: *es ghet um*) a anakoluty (s. 4: *není možno úplné významové shody vyjádření mezi …)*.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:
Autor prokázal kompetence k identifikaci překladatelských problémů. Aby se stal výborným překladatelem, je třeba zvýšit preciznost ve formálních náležitostech, lépe si činnosti rozplánovat a dodržovat harmonogram prací.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:
1. Uveďte možnosti překladu konjunktivu I. na s. 44, 47, 48, 50, aby v češtině nedošlo k nežádoucímu zobecnění informací.
2. Jak lze překládat německá adjektiva s polopříponami? Přeložte vhodněji větu „*Die wirken oft sehr nahbar“* (s. 48).

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA **dobře**

Datum: 9. května 2023 Podpis: